

Nro. 34.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Octobernek 27-dik napján 1795-
esztendőben.*

Hadi Történetek.

Gróf *Wurmser* lovas Generális is igen szerentsés a' Frantziákkal való tsatazásaiban. E' folyó hóinapnak 18 dikán *Manheim* alól útnak indított, és a' múlt szombaton reggel szerentsésen ide jutott stáfétája által azt a' kedves izenetet küldötte Fels. Urunknak, hogy a' *Manheim* alatt lévő Fr. tábort Octob. 18-dikán nemtsak meg támadta, hanem mind az úgy nevezett *Nekkári* sántzokat, mind az egész Fr. tábort el foglalta, *Oudinot* nevü divisió-nális Generáliat el fogta, 3 ágyúiktól és számos munitziótól meg fosztotta, végtére mintegy 1500 embert ölt meg, ejtett sebbe, és fogságba közzülök. Valamint ennekelötte, úgy ezen alkalmatossággal is igen ditséretesen viselték magokat a'

Cs. Kir. seregek, mellyről Gróf *Wurmser* bővebben fogja a' Fels. hadi Cancellariát tudósítani, 's nevenként ki nevezni azokat, a' kik mások felett magokat meg különböztették. Most már a' Ré-nusnak jobb részéről egészen környül vette *Manheimot*, és ollyanképen helyhez-tette a' kormánya alatt lévő ármádiát, hogy se egy, se más felől ne árthasson annak az ellenség.

Gróf *Clerfayt* fő vezér Octob. 16-ikán utnak indított Kurirja által bővebb tudósítást küldött az az előtt harmad nappal történt Szerentsés tsatáról, és Frantziákon vett győzödelméről. Ezen tudósításában azt jelenti, hogy az ellenségnek *Höcst* alól lett el menetele után mingyárt által ment *Nauendorf* Cs. K. Generális a' vezérlése alatt lévő lovassággal, és gyalogsággal a' *Ménus* vizén, 's egész *Hochejmig* üzte a' Frantziákat, a' midon 300 embert, egynéhány ágyút, és 16 munitziós szekeret fogott el, a' melly alkalmatossággal *B. Szentkereszti* Oberster, *B. Révai Antal* fő Strázsamester 's *Ketzer* kapitány a' *Blankenstein* huzár regementjéből, és *Waszimond* hadnagy az ártillériától igen ditséretesen viselték magokat.

Minekutánna Szerentsésesen hátrább verték volna vitéz seregeink az ellenséget, a' *Moguntziai* várnak kormányozója *Neu* Generál Major is ki ütött azon erősségből néhány batallion gyalogsággal és az ott lévő lovassággal a' *Hünerkirchi*, és *Valbachi* úton, és mindgyárt akkor el fogta az ellenségnek bagázsiáját, munitziós szekereit, és sebbe esett katonáit. A' *Wurmser* Austriai-Styriai szabad seregének Oberstere *Knezevich* is egynéhányat fogságba ejtett *Mosbachban*, és *Biberichben*. *Williáms* fő Strázsamester 4 ágyús hajóival *Elfeldig* le menvén egy Fr. kapitányt és néhany köz embert, 3 tabori hidat, egy Hollandus hajót, és egy gazdag magazinumot el fogott. *Neu* Generális két Fr. kapitányt, 2 alsóbb rangú tisztet, és 179 embert, 's e' mellett sok munitziós, proviántos, és bagázsiás tár szekereket fogatott

el. *Markió Chasteller* Ingenieur Obristlajtinántot, *Williáms* fő strázsamestert, *Kersáni*, és Gróf *Almásky* Barkó huszár regimentjétől való kapitányokat; nem külömben *Knezevich* Oberstert, *Bonacozi* fő strázsa mestert, és *B. Sorgentál* Ingenieur kapitányt, különösen ditséri ezen alkalmatossággal mutatott hiv szolgálattyyokért.

Tegnap előtt regvelismét egy staffétája érkezett ide Gróf *Clerfayt* Feldmarsálnak, a' ki által ezeket jelenti a' Fels. hadi Cancelláriának: *Boros* Generál Majór, a' ki a' vezérlése alatt lévő avantgárdéval *Octob. 15-dikén* az ellenség szeme láttára *Zinghófen* mellett le telepedett, a' következett nap reggel *Nasszau* felé indult, holott megtámadván az ellenséget, széllyel üzte, a' *Láhn* vizén által hajtotta, egynéhány hajóit el foglaltatta, és 60 embert, 's néhány tiszteit fogságba ejtette. Onnan tovább menvén könnyű seregeit *Ehrenbreitstein* felé küldötte, mellyek *Octob. 18-dikán* szerentsésen el üzték onnan a' Frantziákat, 's fel szabadították azon erősséget egynéhány hetekig tartott ostroma alól. — Már most mindenünnen ki mozdítatván tányaikból a' Frantziák *Neuwid* felé vették úttyokat, és a' mint Gróf *Clerfaytnak* értésére esett, mind ott, mind másutt által költöznek a' *Rénus* vizén.

A' Cs. K. ármádiának győzedelmeiről, és a' Frantziáknak szerentsétlenségekről különbkülönbféle tudótításokat olvasunk a' Német Országí közönséges levelekből. *Moguntziából* így írnak, *Oct. 15-ikén*: *Clerfayt* Feldmarsál nyomón üzi a' futásban lévő Fr. ármádiát, melly hogy a' haláltól, és rabságból való eséstől meg menekedhesen, nyakra före szalad a' *Neuwid* mellett álló hidakra. Nyóltzvan ágyúk, sok munitziós szekek, bagáziák, barmok, és egynéhány ezer ember esett a' győzedelmeseknek kezekbe. Azonközben vége hozsza nints a' földnépe inségének, melly nem tsak a' sok hadi sattuolás, hanem a' futó ellenségnek prédálása által is ki beszélhetet-

len nyomorúságba ejtetett, ennekfelette sok helyeken olly otsmányúl és kegyetlenül viselték magokat a' Frantziák, mellynek még tsak hallásától is irtózik az érzékeny szivü, és jó nevelésü ember. —

Gróf *Hadik* Generál Majór corpora *Weilburg* alatt ment által a' *Láhn* vizén, egymás Cs. Kir. corpus pedig *Nassaut* foglalta el. Octob. 15-ikén *Limburg* előtt ölzve tsapván Gróf *Hadik* Generális a' Frantziákkal, keményen meg verte, 's egészen széllyel üzte őket. A' felső *Rénusi* Cs. K. armádia *Hejdelberg* mellett gyüll ölzve, mellyből azt lehet ki húzni, hogy minden órán ostrom alá fog *Manheim* várasa vétetni. *Károly* fő hertzeg legiója, a' *Bertsényi*, *Saxe* és *Karneville* regimentjei *Cassel* előtt egy óráni földre telepedtek le, és szorgalmatosan vigyáznak az ellenségnek mozdulásaira.

Frankfurból Octob. 17-dikén. *Manheim* várasának Cs. Kir. armádia által lett el vételeről támadott hir meg nem erősítetik, azomban azt mongyák, hogy a' *Wurmser* corpora a' *Rénus* vizén által ment volna. *Clerfayt* Feldmarsál még most is üzi a' futó Frantziáságot, a' kik minden nehéz ártillériájokat a' hegyek közt hagyták. Kevésbe múlt, hogy a' *Barkó* regimentjének egy divisiója, melly a' Fr. ártillériát el akarván tsipni, olly közel ment a' Frantziákhoz, hogy hanemha segítségére mentek volna *Latour* drágónyosai, vagy egészen el fogattatott, vagy ölzve aprítatott volna. A' dragónyosok ideje korán érkeztvén egynéhány Frantziát le szabadaltak, ágyúikat el vitték, 's ki szabadították körmök közül a' *Barkó* huzárjait. —

Olasz Ország.

A' múlt Sept. 29-dik napján ismét 4 Frantzia hadakozó, és 26 rész szerént Frantzia, rész szerént Török eleséges hajó indúlt ki a' *Genuai* ki-

kötő helyből Fr. Ország felé. *Vádó*, és *Noli* között Anglus fregattával szemközbe találkozáván derekassan viaskodtak egymással. A' Sz. *Rémói* kikötő helyből is, mellyet hasonlóképen blokéroznak az Anglus hajók, 20 eleséges hajónál több tsúszott ki 's ment Fr. Ország felé.

Turinból iratik, hogy Sept. 27-dikén 700 főből álló Frantziáság rajta menven a' *Pian-Solei* Pedemonti tanyán, egy óráig tartott viaskodásaik után azt el foglalták, hét embert meg öltek, 23 el fogtak; hanem magok is többet vezttettek 40-nél. — Minekutánna az Anglus és Nápolyi hajók a' *Loanói* tenger partokat elhagyták, és alkalmatosságot adtak vólna az ellenségnek oda való menetelére: három Frantzia hadakozó hajó hozzáfogott a' külső erősségeknek lövöldözéséhez, és az ott állott Austriai, és Pedemonti külső vigyázatokat a' városba bé szorította. Sept. 22-dikén, jókor regvel el kezdette a' *Loánó* alatt fekvő *Alvintzi* regementének táborát 18 és 24 fontos ágyúval lövöldözni, és mintegy 91 golyóbist repített az ellen. Sept. 23-dikán 36, és egy 18 fontos ágyúnak való battériát készítettek az Austriákusok a' *Loanói* tenger parton, mellyekből meg lehetössen lehet a' Fr. hajókat érdekelni.

A' *Nizzai* tenger partok mellett sok kunyhók készítetnek, a' *Scherer* Fr. Generális kormánya alá menő truppoknak számokra. Azonban a' Szárdinai király is egy ministert küldött *Báselbe* a' Frantzia respublikával való békességnek ezközlese végett.

Korsikában egészlen le tsendesedtek a' zenebonáskodók, és már most abban foglalatoskodik a' Parlamentom, hogy a' katonaságot megszaportván, eleit vehesse az ennekutánna történhető nyughatatlanságoknak. A' *Génuában* tartózkodó Anglus minister *Drake Devins* hadi Tármasterhez ment *Szavonába*, olly végből, hogy vele egygyütt ki dolgozza a' Frantziák ellen való plá-

numot. A' Szabaudiában fekvő Frantzia ármá-
diánál újabbán egy ragadó nyavalya uralkodik,
melly 40 sőt 60 embert is a' föld alá temet egy
napon. —

Német Ország.

A' Moguntziai és Kolóniai V. Fejedelmeknek
követjei erőssen sürgettek azon óhajtott, és
a' N. Birodalomra mind közönségesen, mind ma-
gánosan szükséges békességnek el kezdését. Az
elsőbb akként fejezte ki magát, hogy mivel ő azon
Országnek fő Kancelláriusa, köteles mind ő Csá-
szári Felségét, mind a' Statusokat egyen egyen
kérni és inteni, hogy minden szükségtelen forma-
litásoknak félre tetelével egyenesen a' fel tett
tételhez, úgymint a' békesség dolgához nyúllyá-
nak; mellyet annyival szükségesebbnek lenni itél,
mivel nemtsak a' Rénus bal, hanem jobb oldalát-
is egészlen el borította az ellenség, és sok sáttzolá-
sai, 's prédálásai által olly nagy nyomorúságba
taszította, mellyből egy fél századig sem vereked-
hetik ki.

Olvasásra méltó a' Fels. Császárnak, mint
Austriai Fejedelemnek, a' Ratisboniai diétán lett
maga ki nyilatkozttatása, mellyben ekként adta
maga voksát a' Frantziákkal lejendő békesség szer-
zésre: „Ő Cs. K. Felsége, mint Austriai fő her-
tzege, tökéletes meg nyugovást talál ezen gonosz
háborúnak ellenkező történetei közt abban, hogy
ő Felsége a' N. Birodalom Constitutiójának köte-
lessége szerént való védelmezése, és a' Frantziák
által törvénytelenül el foglaltatott egyházi és vi-
lági Fejedelemségekhez tartozó tartományoknak
vilzsa nyérések végett minden lehetséges eszközök-
kel, és tulajdon Statusai erejének utólsó meg erőlt-
tetéseig, egyedül a' Haza szeretete által öztönöz-
tetvén, igyekezett.“

„A' minémű kézséggel válalta fel Ő Császár-
ri Felsége, minden mellestleg való fel tételek nél-

kül a' Birodalomnak védelmezését: épen olly igaz szivűséggel kész most Ő Felsége a' Státusok által óhajtott illendő, törvényes, és igazságos békességnek velek együtt való elközlésére, mellynek a' már meg határozottatott, és az ő Császári Felsége ezen folyó hólnapnak 9-dikén költ udvari decretuma által jóvá hagyatott imperiális deputatióban való jeleit ki is mutatta.“

„Tökélletes szivvel kívánván Ő Cs. Felsége az Imperiumnak Constitutióját továbbra is maga valóságában fenn tartani, és az ő tulajdon örökségeikből ki nyomatott Státusoknak szomorú állapotjokon segíteni, kész a' békesség idvességes munkájának elközlésére és siettetésére egész erejét fordítani; mellyre nézve parantsolni méltóztatott maga ministerjeinek, hogy az Imperiale Protocollumnak Oct. 7-dikén lejendő fel nyitásakor, a' már ennekelőtte előhozott feltételekről újobban tegyenek emlékezetet, nevezetesen 1.) hogy a' békességnek materiálejául a' *Status quo*, tudnillik, a' Német Birodalomnak mostani Fr. háború előtt való integritása, avagy egélzsége tétessék. 2.) hogy a' tractandi módusnak fundamentomául az 1697 esztendei törvény vetessék, és mindenekben az Imperiumnak régi Constitutiója, és a' Westfáliai békesség tétessék sinór mértékül 's a' t.“

Frantzia Ország.

Nantes várasából írják, hogy *Bourgneuf* alatt ki szállottak az Anglusok a' szárazra, a' kik ellen 50000 emberrel ment *Hoche* Generális. A' *Pyrenéusi* Fr. ármádiának egy része, úgymint 39 ezer ember *Wendébe* nevezetessen *Sablesbe* érkezett. Már most 60 ezer főre tétetik a' *Hoche* Generális alatt lévő Fr. ármádiának száma, a' ki *Canclaux*, *Canuel* és több Generálisokkal egygyütt *Charette* és az Anglusok ellen, ki indúlt, a' honnan rövid idő múlva újjabb hireket fogunk hallani.

A' *Noirmoutier* szigetbéli Commendánsnak következő irást küldött az Anglus hajós vezér: „Uram!

egy Britániai escádre, mellyen Anglusok és Franciaok is vagynak, vette körül a' szigetet. Nem küldtettem annak el vételére, hanem az úrnak meg kínálására, hogy törvényes urának adja azt által, *Monsieur* ő leg keresztényebb Felségének *XVIII* Lajos királynak testvér öttse a' mi hajónkon vagyunk; ennek jelenlétele elegendő záloga a' mi szivességünknek. Válaszfa az úr a' maga gondolatlan ellent állása és kötelessége közt azt a' mi leg inkább tettik. — Ő Királyi herizsége mind az úrnak, mind a' kórmánya alatt lévő katonák őrizetnek és lakosoknak maga védelmét igéri. *Vagyok 's a' t.*“

A' jelenvaló hólnapnak 5-dik és 6-dik napján *Párisban* történt vérrel elegyes zanebonának valóságos indító okait ekként adja elő, a' múlt szombaton költ *Bétsi* diárium: “Minekutánna *Koberspiere* meg bukott, az ő általa fel állítatott erőszakos alkotmány 's terrorismus el törültetett, az ő tzimborás társai a' Jakoninusok apródonként meg szorítattak, a' klúbjok bé záratott, minden közönséges hivatalokból ki rekesztettek, fegyvereiktől meg fosztattak, 's rész szerént tömlötzőkre hányattak volna: az addig el nyomtatott része a' lakosoknak, a' kik többnyire a' királyi méltóságnak barátjai voltak, apródonként meg bátorodtak, számjok meg sokasodott, és sokkal többeknek lenni tapasztaltattak, mintsem valaki gondolhatta volna. A' *Párisi* Convent ugyan, a' mennyire lehetett, igyekezett előbbi hibáit, és otsmány tselekedeteit meg igazítani: mindazáltal maga viselete, néhány tagjainak feslett élete, és alkotmányának szüntelen való változtatása által minden tekintetét el vesztette, és egészen el idegenítette magától a' nemzetnek jól gondolkozó részét. Jól tudván ezt a' Convent, arról is meg lévén győzetetve, hogyha az újjabb Constitutió szerint újjabb tagjai lennének a' Conventnek, bizonyosan ismét fel állítanák a' monarchica igazgatásnak formáját, elsőben is az armádiákkal vétette

bé az új Constitutiót; annakutánna azt a' végzést hozta, hogy az öszve gyüllendő közönségek a' mostani Conventnek két harmad részét válasszák az új Conventnek tagjaivá. Ezen decretumot, a' Párisnak minden osztályai, egyen kívül, megvették, sőt más külső osztályokkal is megvettetni akarták; de el nem érheték fel tett széllyokat, mivel az országnak nagyobb része helybe hagyta azon decretumot. Még is mindazáltal nemcsak megmaradtak a' *Párisi* osztályok előbbi fel tételekben, sőt keveset hajtván a' Conventnek végzéseire, 's rendeléseire, minden erejeket 's elmebéli tehetségeket arra fordították, hogy a' mostani Conventet eloszlassák, és új törvénytévő korpust gyűjtsenek öszve. A' Convent is kívánván maga tekintetét fenn tartani, sok hadi seregeket gyűjtött öszve *Páris* várasa környékére, 's ezek által akart végzéseinek tellyes erőt adatni. Ezen környülállásokból semmi jót nem ígérhetvén magoknak a' *Párisi* osztályok, különbkülönbféle eszközöket gondoltak ki a' magok széllyokhoz való jutásra, nevezetesen azt végzették. 1.) hogy a' *Párisi* gyülekezeteknek választói a' Fr teátrum palotájában gyüllyenek öszve, és azok a' gyülekezetek, mellyek még választóikat ki nem nevezték, leg ottan nevezék ki, és siettessék választásaiukat 2.) adják tudtára a' külső osztályok gyülekezeteinek e' dolgot 3.) esküdjyenek meg a' választók a' gyülekezeteknek, hogy ők utólsó tsepp vérekig fogják egymást védelmezni 4.) minden gyülekezet fegyveres kézzel kísérje maga választóit a' gyüllésnek helyére 5.) hogyha a' tyrannusok akadályoztatnák a' választó gyüllést, mennyenek visszra a' választók önnön gyülekezeteikbe, és válasszának magoknak más gyüllés helyet. A' *Párisi* gyülekezetek esküvéssel kötelezik magokat, hogy ők más eszközt nem látnak hazájoknak veszedelemtől való meg mentésére, és hogy ők el nem oszlanak mind addig, valameddig a' választó gyüllések illendöképen el nem kezdöd-

nek. Ezeket a' végzéseket minden Párisi osztályoknak meg küldötték, mellyek közül 33 jóvá is hagyták azokat.

Természeten nagyon meg indúlt a' Convent e' dolgon, 's mindgyárt azt végzette, hogy az új törvénytévő gyűlés Octob. 26-dikán gyűtessék öszve, és a' Párisi lakosok kívánságának tellyesítésére a' választó gyűlések is előbb tartassanak, mint először el végeződött vala; e' mellett más szükséges rendelkezéseket is tétetett a' Közjóra és bátorsága ügyelő Commissiókkal. Mind ezektől meg nem rettenvén a' Párisi osztályok, a' mint a' múlt alkalmatossággal ki jelentettük, fegyvert fogtak, lármát indítottak, 's erőssen fel tették azt magokban, hogy mind a' Conventnek mostani tagjait, mind a' respublika alkotmányához ragaszkodott hazafiakat megöllyék, 's újjobban fel állítsák a' monarchika igazgatásnak formáját.

Minekutánna a' pártos osztályok le tsendesítették, a' zenebonának indítói elfogattak és tömlöztökre hányattak vólna, következő proclamációt hirdetett ki a' Convent Octob. 7-dikén: „*Párisi* polgárok! Világosan erőszakoskodni akartak a' pártosok a' népnek képviselői ellen, a' rojalisták nemcsak otsárlásaik, hanem fegyvereik által is el akarták a' nemzeti gyűlést törlení, és semmivé tenni a' respublikát. Ők vóltak a' meg támadó rész; kéntelenek vóltak a' respublikánusok rajtok diadalmaskodni, 's győztek is. Most is hatalmasabb vólt a' törvény a' pártosságnál. A' pártosok tulajdon kvártélyaikban a' *Lepelletier* szakaszban is meg győzettek. Legyenek tsendeségben a' pátrióták; az egész rebellió el fog nyomtatni, a' bünösök meg fognak büntetődni, az el tsábitattak a' dolognak mivóltáról tudósítatni, és a' törvényeknek barátjai, és a' pátrióták védelmeztetni. Tovább fog élni a' Constitutió az emigránsoknál, Chouánsoknál, és Rojalistáknál.“ — *A' Párisi Történeteknek folytatását a' jövő postára halajszuk.*

Nagy Britannia.

A' múlt hóluapnak 29-dikén lévén a' *Londoni* Lord Majórnak, avagy fő polgár mesternek válalztása, *Curtis* úrra esett a' voksoknak többsége, kinek édes atya igen nevezetes hajós seregbeli tizt vala. Ki neveztetése után tartott közönséges beszédjében a' többek közt ekként nyilatkozattatta ki nemes gondolkozának módját: — „Életemnek minden rendében azon principiumot követtem, mellyet még gyermek koromban szivembe nyomt édes atyám, tunillik: *Féllyed az Istent és tiszteltyed a' királyt*: és mint Lord Májor is el nem távozom ezen sarkalatos parantsolattól. A' közönséges tömlötzökben adósságért, és főben járó vétkekért szenvedő foglyoknak száma 578 személyre megyen *London* váarasában. *Hammad* úr, a' N. Británia, és Amériikai szabad státusok közt szerzett békességnek ratificátiója végett *Filadelfiába* küldetett tellyes hatalmú minister már vilzfa tért, a' ki nemtsak azon ratificatiónak, hanem a' *Filadelfiai* Congressns barátságának bizonyos vóltáról is bizonyos hírt hozott a' ministeriumnak.

Batáviai Respublika.

A' midön *Leyda* váarasa Octob. 3-dikán az 1574-dik esztendőben történt Spanyol ostrom alól való fel szabadulásának emlékezetére innepet szentelt vólna, hirtelen nagy zenebona támadt, melyben sok tehetős házak fel prédáltattak, és mintegy 60 vagy 70 ablakok bé verettek. Egy Helvétus katona, és egy Fr. huszár ölettek meg ezen alkalmatossággal. Többnire azoknak a' lakosokbak házaik pusztítattak el, a' kik az Orániai háznarátainak lenni tartattak.

A' Fels. Orosz Császárné fel szabadította az Orosz terméseknek Hollandiába való viteleket, és az ennekelötte néhány hólnapokkal le árestálatott Hollandus hajókat is szabadon botsátotta.

Öt frigyes tartományok egyeztek meg a' Natióális Conventnek öszve hívásában; ahozképest azt végzették a' Hollandiai tartománynak képviselői, hogy azon tartománynak minden nemű, és korú lakosai vétessenek számba. Azon 4 Commissáriusok, a' kikre az Orániai hertzeg által napnyugoti Indiára küldött parantsolattyának meg vizsgálása, a' mellyben tudnillik az Anglus truppoknak az Amériikai coloniákba való bé botsátásokat parantsolta, bizatott, végbe vitték kötelesegeket, és egy törvénybe idéző actát készitettek ki a' Helytartó Fejedelem ellen, mellynek folytatására két *Leydai* Professorok leveztettek ki. Házi butorjainak el adatása is végbe ment, egygyetlen egy porcellánból való asztali készülette hagyatott meg egy valakinek parantsolattyára. Az Orániai mulató palotában lévő butoroknak el adatása továbbra hallasztatott. Gróf *Benting*, és az előbbi nagy Pensionárius *van de Spiegel* még most is árestombban vagynak, hanem szabad familiájoknak látogatásokra menni.

A' nyomtatásbéli szabadságot annyiban megszorította a' Hollandiai Tartománynak gyüllése, hogy semmi némű munkát nem szabad a' könyv szerzőnek neve nélkül ki nyomtatni. *Boetzelláer* Generális leányának 1000 forinthól álló pensiót rendelt a' Helytartó, és az előbbi *Hágai* fő kormányzék azon hív vitézségéért, mellyet 1793-ikban *Willenstadtnak* Frantziák által való ostromlása alatt mutatott. Most már ezt a' pensiót is vizsgálta vette a' *Hágai* kormányzék. A' Hollandiai polgárok arra kérettek egy közönséges hirdetmény által, hogy az előbbi ministereknek, és kormányzék tagjainak vizgálására rendeltetett commissiónak adják bé a' kezeik között lévő bizonyság leveleket. A' Hollandiai nemzeti gárdisták deputátusai is gyüllést kendettek tartani, és a' centrális gyüllésekkel avagy klubokkal egygyütt értőleg vagynak, söt esküvéssel kötelezték magokat arra, hogy soha meg nem engedik a' helytar-

tó fejedelemnek, és annak maradékainak Hollandiai tisztségébe való visszafizetéseket. A' *Konstántzinápolyi* követségbe rendeltetett *van Dedden* úr rövid időn útnak fog indulni.

Nagyon biztattyák magokat a' szövetséges tartományok, hogy a' *Jó reménység hegyét* semmi fortélyokkal meg nem vehetik az Anglusok, nemtsak azért, mivel az ott lévő nemzeti katonaság eleitől fogva gyűlölte a' Brittusokat, hanem azért is, mivel fekvő örökségekkel bírván nem könnyen engedik magokat azoktól meg fosztatni. Az ott lévő erősségek is olly állapotban vagynak, hogy egyedül árúztatás által juthatna azoknak birtokához az ellenség.

A' majdan fel állítatandó nemzeti Conventnek gyűlléseiben első rollát fog a' Hollandiai tartomány jádzeni, mind azért, mivel a' többi tartományoknál hatalmassabb, mindazért mivel a' Convent tagjainak száma a' lakosok számához képest határozottatott meg, és 10000 lélek fog egy Convent tagját küldeni. Illyenképen a' Batáviai respublika lakosainak számok szerént 220 személyekből fog ez a' Convent állani, 's két harmad részét a' Hollandiai tartomány fogja küldeni. Ez a' tartomány akként nyilatkoztatta ki magát a' klúbok gyűllése eránt, hogyha valami úton módon vonakodnának a' többi tartományok a' nemzeti Conventnek fell állításától, tehát maga állitytya azt fel. *Zélandia* még most sem akar abban velek meg egyyezni.

Spanyól Ország.

Alcudia hertzegnek nemtsak meg kegyelmezett a' király, hanem e' mellett nagyobb méltóségra is emelte, mint a' minémüben vólt ennekelőtte, és egy olly uradalommal ajándékozta meg, mellynek elztendei jövedelme 50 ezer piasterre megyen fel. Testvér öitsét az Indiai Tanáts előülőjét és *Orsuna* hertzeget, Státus Tanátsossá; *Iranda* Mar

kiót, *Lema* urát és *Yriarte* rittert, betsülettől való Tanácsosokká tenni méltóztatta. Gróf *Aran-dát* is minden órán vizsgálta hivattya számkivetéséből. Mind a' régtől fogva uralkodó vizsgálta élésekre, mind a' finántziára nézve reformálni akarja a' király a' Spanyol monarchiát, és már is egy Commissiót állított fel a' ministerium tagjaiból. A' Spanyol és Frantzia Országok közt való posta állapot előbbi lábára állítatott. Sept. 6-dikán *Figueras* és *Rósás* várait által adván a' Spanyol seregeknek a' Frantziák, magok rész szerént Olasz Ország, rész szerént pedig a' *Wendei* osztály felé vették útjokat. — Ide 39 ezer ment *Hoche* Generális vezérlése alá. — A' Portugaliai hadi seregek *Septembernek* 12-dikén még *Barcellónában* voltak, de azok is úthoz készültek. — *Urrutia* Generális igen szép és édesgető ki fejezésekkel meg köszönte a' király nevében azoknak a' parasztoknak hív szolgálattyokat, a' kik hazájoknak védelmezése véget fegyvert fogtak, és szembeötölhetőképen végbe vitték kötelességeket. Azok a' commendánsok és hadi tisztek, a' kik néhány Spanyol várakat szükségen kívül fel adtanak a' Frantziáknak, szoros nyomózás alá vettettek. A' Madritti tudósítások szerént nagy zenebonát indítván a' *Cerdagnai* Frantziák, commandirozó Generálisokat is meg ölték.

Elegyes Dolgok.

Az egész Hannóverai ármádia széllyel fog olzolni, és rendes kvártélyaira menni hazájába. *Henrik* Pruszsziai Fejedelem Petersburgba szándékozik menni a' király parantsolattyából. Baváriában kemény büntetés alatt meg tiltatott a' gabonának, lisztnek, hizott szarvas marhának, sertésnek és júhnak ki vitetése. — *Hebenstreit* *Krestely* Lipsiai híres Professor és Orvos Doctor, *Sept.* 27-dikén. életének 75-dik elztendejében meg hólt. A' Berlini Túdós Társaság gyűllést tartott *Octob.* első napján, a' mellyen t. i. a' Király születésé-

nek innep napja vala. Ebben a' gyűlésben osztotta ki a' philosophica classis az ennekelötte elz-
tendövel ki adott problemára, melly e' vala: *Mennyi elömenetelt tett a' Metaphysica Leibnitz-
tól fogva a' mi idönkig?* fel tett jutalmakat. Az
első és 50 aranyból álló jutalmat az uralkodó
Würtembergi hertzeg Titoknokja *Schwáb* úr nyer-
te el; a' másodikat, és 25 aranyból állót *Abicht*
Erlangai Professor úr; a' harmadikat, 's hasonló-
képen 25 aranyból állót *Reinhöld* Kieli Professor
úr. — Az Algiriai Dey meg tiltotta jobbágyainak,
hogy Frantzia Országba se gabonát, se másféle
eleségét többé ne hordjanak, mellynek okául ma-
gok a' Frantziák tétetnek, a' kik egy *Marsiliában*
tartózkodott Algiriai zsidónak 15000 piasterből
állott pénzét confiscáltak. A' Pyrenéusi ármádiá-
tól Olasz Országba küldetett Frantzia seregek min-
den útjokban lévő várasokban találtatott emigrán-
sokat meg öldösték. — *Ehrenbreitsteint* két izben
kérték fel a' Frantziák, de héjába, mivel ké-
zzeb volt annak kórmányozója magá's vitézeit a'
falaknak kövei közzé temettetni, mint azon gyöz-
hetetlen erősséget az ellenségnek fel adni. *Fersen*
híres Orosz Generális Pétersburgban meg hólt.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyéből 5-dik Octob. Új gyá-
szolásnak módja. — Egy Absoloni természetű fiú
törvénytelen, és orozva ki költ házasságra adván
magát szüleinek hire 's engedelmé nélkül, kézzeb
vólt attyát annyát, 's attyafiait meg vetni, mint
roszsz fel tételétől el távozni. — Azonközben ha-
lalos betegségbe esvén az édes attya, azon időre
halasztotta a' lakadalmat, a' mellyben nemzöjét
temetni vitték, ki is a' lakadalmas ház előtt vi-
tetvén, nemtsak ki nem kisirte meg hólt jó édes
attyát, de még az ablakon sem tekintett ki, sőt
midön tudtára adatott vólna mások által attyának
ház előtt való el vitetése, akkor tántzolt leg erő-
sebben, 's leg vigabban. Mind ez, mind más

roszsz fiak félhetnek az 5-ik parantsolatnak ellenkező következéseitől.

T u d ó s í t á s.

Ambár a' keresztény vallás' igasságáról irt arany munkája is *Turretinus Jánosnak*, mellyet harmadévi Magyarra fordítottam, 's a' hazát felőle tudósítottam; sem pátronust nem talált még, a' ki azt, nemzete javára ki nyomtattassa; sem könyvárost, ki azt, maga hasznára ki nyomtassa; mindazáltal ezen a' mi hazánkban nem új dolgon, annyival inkább nem illetődvén meg, mennél bizonyosabb az, hogy az a' szerentsétlenség nem énnekem szégyen; én azon fordításomnak el végzésétől fogva is, hivatalomtól üres óráimon, örömet dolgozom; és a' közönséget, munkáimról tudósítani meg nem szünöm. Melly tudósítással, ha egyebet nem nyerek is, legalább a' Hazát bizonyossá télszem arról, hogy nem vagyok heverő fija; a' tudósoknak pedig értékre adom, mitsoda munkák légyenek már még Magyar fordításban, hogy más is ne találja magát ugyan azzal fárasztani, mint gyakran meg esett. — Ezokon jelentem, hogy tavaly dolgozott fordításomnak ez a' titulusa vagyon: *Rabbinizmus*, az az, a' 'Sidók' hallatlan gonofzságainak fel fedezése. — Melly először Német nyelven jött ki Bétsben, 1789-ben; most pedig Magyarra fordítatott 's a' t. Másik fordításomnak, mellyet ez idén készítettem, ez a' neve: *Ramler' Mithológiája*, az az, a' régi pogány Isteneknek, Fél-Isteneknek, és Hérosoknak rövid históriájok; melly először németül jött ki Berlinben, 1790-ben, két tomusban, tizennégy rézre metzett táblákkal; most pedig Magyarra fordítatott 's a' t. Jövendőre, ha élek, *Magyar Liviuszal* fogom a' Hazát meg kínálni; a' mellyhez már készülők is. Ajánlván azonban magamat a' Nemzeti nyelv' előmozdítóinak gráciájokba.

*Kömlel János.
Beregzászi Prédikátor.*